

СТАНОВИЩЕ

**от Виолета Димитрова Цакова,
професор на УНСС, доктор по икономика**

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор ” в област на висше образование З. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление З.8. „Икономика“

Автор: Пънар Ердинч Кязим

Тема: „Система за финансово управление на интелектуалната собственост“

Основание за изготвяне на становището

Със заповед № 90/05.04.2022 г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси съм определена за член на научното жури в процедура за защита на дисертационен труд на тема „Система за финансово управление на интелектуалната собственост“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование З. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление З.8. „Икономика“.

Автор на дисертационния труд е Пънар Ердинч Кязим, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Маркетинг и мениджмънт“ на ВУЗФ.

Данни за кандидата

Познавам докторанта Пънар Кязим като моя студентка в ОКС „бакалавър“ и „магистър“, специалност „Икономика на интелектуалната собственост“ и като моя дипломантка с отлично защитена дипломна работа, публикувана впоследствие от академичното издателство на БАН.

В процеса на обучение Пънар Кязим демонстрираше висок интерес към проблематиката на интелектуалната собственост, задълбочено овладяване на знанията, тяхното постоянно и системно разширяване. Показателно за трайния и задълбочаващ се интерес на Пънар Кязим към интелектуалната собственост и особено към новите аспекти на нейното проявление и изследване, са многобройните учебителни курсове на специализирани международни организации, които тя завършва успешно.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е разработен в класическата структура за този вид научни разработки. Изграден е от увод, три глави, заключение и приложения.

Уводът представя ясно и непротиворечиво параметрите на научното изследване в контекста на тяхното предназначение и взаимната им връзка, което показва, че докторантът може правилно да проектира самостоятелно научно изследване.

Глава първа „Теоретични основи на системата за финансово управление на интелектуалната собственост“ поставя добра теоретико-методологична основа на изследването. Проведено е целево проучване, анализиране и интерпретиране на правния, финансово-счетоводния и мениджмънтския аспект на системата за финансово управление на интелектуалната собственост. Прави впечатление доброто познаване и разкриване, макар и в различна дълбочина, на избраните аспекти, което, освен на базисните знания по придобитата специалност, отдаваме и на системната подготовка на докторанта в обучителните курсове на СОИС, СЕСИС и ЕПВ по различни въпроси на интелектуалната собственост и нейното бизнес управление.

Като цяло, глава първа на дисертационният труд показва добро познаване и разбиране на същността на изследваните обект и предмет, решава изцяло първата и в голяма степен втората задача на дисертационното изследване.

Глава втора „Функционален аспект на системата за финансово управление на интелектуалната собственост“ представя елементите на тази система по модела, проектиран от докторанта. Последователно, в тяхната взаимна връзка и обусловеност, са разгледани същността и прилагането на изведените елементи на системата, а именно – одит, анализ и оценка на интелектуалната собственост, с приноса им за нейното функциониране. Аналитичният аспект на тази част на дисертационния труд е подсилен с разработването на варианти на стратегии за финансово управление на интелектуалната собственост, в зависимост от резултатите от обследването на обектите на тази собственост.

Глава втора на дисертационния труд е ориентирана основно към решаването на третата задача в изследването. Като цяло, тя показва способността на докторанта за самостоятелно задълбочено изследване, на основата на целеви подбор на информация от теорията и добрите практики по проучвания проблем, нейното критично осмисляне и прилагане за постигане на целта и задачите на изследването и доказването на неговата хипотеза.

Глава трета „Апробиране на системата за финансово управление на интелектуалната собственост“ е добра демонстрация за приложимостта на предлаганата от докторанта методика за работа на системата за финансово управление на интелектуалната собственост.

Независимо от обективно наложените ограничения за реализиране на модела на системата в пълнота, той показва своята работоспособност. Това намира израз най-вече в предложените стратегии за финансово управление на идентифицираните с одита и класифицираните с анализа обекти на интелектуална собственост от портфолиото на обследваната компания. Така докторантът доказва, че предложената система може да се използва от различни бизнес организации, с различни мащаби на притежаваната от тях интелектуална собственост върху различни интелектуални продукти, при различни условия и ограничения, което я прави гъвкава и адаптивна.

Глава трета на дисертационния труд решава четвъртата задача на дисертационното изследване. Като цяло, тя показва способността на докторанта да реализира теоретико-методологичните си познания и изследователски умения в полезни приложни резултати.

Положително в работата на докторанта може да се оцени формулирането на изводи към всяка глава, което показва целенасоченост в работата на всеки етап от дисертационното изследване, логическа последователност и надграждане на получените резултати.

Може да се направи извода, че дисертационният труд и съпътстващите го материали са лично дело на докторанта. Позоваванията на академични и други източници на информация са коректни и в съответствие с правилата за цитиране.

Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Управлението на интелектуалната собственост и особено нейното финансово управление е голямо предизвикателство за техните изследователи. В този смисъл, всяка научна разработка по проблемите има потенциал за генериране на ново научно и/или приложно знание, какъвто е и дисертационният труд на Пънар Кязим.

Принципно приемам формулираните от докторанта приноси, с известна редукция и с уговорката за по-добра систематизация и по-голяма конкретика.

В контекста на разбирането за приноси в дисертационен труд, мога да посоча, но не изчерпателно следните:

- на основата на задълбочен триаспектен анализ на сложния феномен интелектуална собственост е разкрита комплексната природа на тази собственост, съответно е обоснована необходимостта от използване на специфичен модел и различни инструменти на въздействие за нейното управление;

- разкрита е същността и са изведени възможностите на различни механизми за въздействие в процеса на финансово управление на интелектуалната собственост;

- идентифицирани са управленски инструменти, които, приложени към интелектуалната собственост на която и да е бизнес единица, повлияват положително върху нейния финансов резултат и конкурентоспособност;

- разработен е концептуален модел на система за финансово управление на интелектуалната собственост на бизнес единица, основан на анализирани управленски инструменти, с позитивен финансов ефект при използването им.

Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите на докторанта могат да се структурират в две групи. Първата включва четири статии, публикувани в реферирани и индексирани или с научно рецензирани български и чуждестранни периодични издания. Проблематиката на тези статии е ориентирана по проблематиката на дисертационния труд, а читателската аудитория на списанията е гаранция за широкото им разпространение и активно отношение на заинтересованите специалисти. Втората група публикации включва дванадесет научно-популярни статии в специализиран сайт с представяне на актуални или дискуссионни въпроси от областта на интелектуалната собственост, което провокира интереса към нея и повишава информираността на ползвателите.

Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Въз основа на предоставените ми материали по защитата и експертната ми оценка по тях, считам, че кандидатът отговаря изцяло на минималните национални изисквания за придобиването на образователната и научна степен „доктор“, съгласно чл. 6, ал. 3 на ЗРАСРБ и чл. 27, ал. 1 от правилника за неговото прилагане.

Автореферат

Авторефератът на дисертационния труд отразява, макар и лаконично, съдържанието на дисертационния труд и основните резултати от проведеното с него изследване.

Бележки и препоръки

На различни етапи от процеса на разработване на дисертационния труд съм направила своите бележки, които докторантът е отразил коректно.

Към докторанта имам следните препоръки:

- да продължи и разшири своите изследвания по проблематиката, като обхване и други нейни аспекти (някои от които са посочени в ограниченията), с цел разширяване обхвата на

знанията за финансовото управление на интелектуалната собственост и развитие на модела на системата за това управление по отношение на пълнота и комплексност;

- да активизира свои изяви на научни форуми като непосредствена и най-бърза форма за споделяне и дискутиране със специалисти на актуални научни резултати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на посоченото в рецензията, правя заключението, че дисертационният труд съдържа научни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката, а докторантът притежава задълбочени теоретични знания и способности за самостоятелни научни изследвания. На това основание и в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане, давам своята положителна оценка за проведеното от докторанта изследване и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Пънар Ердинч Кязим за нейния дисертационен труд на тема „Система за финансово управление на интелектуалната собственост“.

18.05.2022 г.

Изготвил становището:

проф. д-р Виолета Цакова